

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **V. T.**, zast. JUDr. Petrem Novotným, advokátem se sídlem Archangelská 1568/1, Praha 10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 10. 2020, č. j. OAM-382/ZA-ZA11-VL14-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 6. 2021, č. j. 2 Az 49/2020 - 21,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím uvedeným v záhlaví zamítl jako zjevně nedůvodnou žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany dle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Žalobce proti rozhodnutí žalovaného podal žalobu k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji zamítl v záhlaví uvedeným rozsudkem. Žalobce nijak neprokázal, že by Ukrajinu nebylo možné ve vztahu k němu považovat za bezpečnou zemi původu. O udělení mezinárodní ochrany požádal z důvodu legalizace pobytu v České republice kvůli špatné ekonomické situaci na Ukrajině, kde dle něj není práce. K legalizaci pobytu je však třeba využít institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Ozbrojený konflikt na Ukrajině probíhá na východě země a ne v Zakarpatské oblasti na západě země, odkud pochází. Daná oblast je zcela pod kontrolou ukrajinské vlády. Žalobce neprokázal, že by v jeho případě existovalo reálné a bezprostředně existující nebezpečí pronásledování nebo vážné újmy. Městský soud odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 30. 9. 2020, č. j. 9 Azs 185/2020 - 30, dle kterého je charakteristickým znakem řízení o mezinárodní ochraně v případě bezpečných zemí původu zdůraznění důkazního břemene žadatele. V případě, kdy žalobce pochází z oblasti, která je považována

za bezpečnou, a kdy jsou jeho obavy zcela obecného charakteru, je nepochybné, že neprokázal, že v jeho případě nelze Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu. Žalobce se může bezpečně vrátit do místa, kde pobýval před opuštěním země. Obavy z povolání do armády a zapojení do bojových operací nezmínil v řízení před žalovaným a ani v žalobě je relevantně nedokládá. Městskému soudu je z mnoha případů žádostí o udělení mezinárodní ochrany známo, že do bojových operací na východě země jsou povoláváni pouze profesionální vojáci a dobrovolníci.

[3] Žalovaný též nepochybil, když nezkoumal, zda žalobce splňuje důvody pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, jelikož dle § 16 odst. 3 téhož zákona žalovaný neposuzuje splnění podmínek dle § 12 a § 14a, pokud existují důvody pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné. Městský soud nesouhlasil s námitkou, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav a neopatřil si dostatek podkladů pro rozhodnutí. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, z jakých důvodů dospěl k závěru, že v daném případě byly naplněny podmínky pro postup dle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Jelikož žalobce nekonkretizoval, která skutková zjištění měl žalovaný opomenout či nevzít v potaz, městský soud se těmito námitkami nemohl blíže zabývat a shledal je nedůvodnými.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost z důvodů podřazených pod § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Napadený rozsudek je nezákonný, jelikož jeho skutkové závěry nemají oporu ve správním spise. Městský soud ignoroval skutkové okolnosti případu, ačkoliv jsou objektivně splněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 až § 14b zákona o azylu. Městský soud nepostupoval v souladu se zákonem, jelikož se nevypořádal se všemi důvody uváděnými v žádosti o mezinárodní ochranu, naopak je zčásti zlehčoval a ignoroval. Stěžovatel v předcházejícím řízení jasně prezentoval obavy z návratu na Ukrajinu, a to kvůli probíhajícímu dlouhodobému vnitrostátnímu ozbrojenému konfliktu. Po návratu do země by musel nastoupit do armády a jít válčit, což ze strachu o vlastní život nechce a je to proti jeho vyznání.

[6] Ozbrojený vnitrostátní konflikt na Ukrajině nepolevuje na intenzitě, naopak ještě zesílil. V nedávné minulosti došlo k vojenské konfrontaci mezi Ukrajinou a Ruskou federací v Azovském moři, jejíž důsledky jsou patrné dodnes nárůstem napětí s Ruskou federací. Situace v oblasti Krymu a na celém východě Ukrajiny je neustále špatná. Převážně na tomto území se rebelové samozvaných republik dopouštějí činů kvalifikovaných jako válečné zločiny. Je tak jisté, že se po několika letech konfliktu v samozvaných republikách vytvořilo prostředí nestability a nejistoty značně dopadající na civilní obyvatelstvo na celé Ukrajině. Uvedená fakta ale nevzal městský soud v potaz. Pokud by řádně ověřil všechny stěžovatelem tvrzené skutečnosti, musel by dojít k závěru, že je naplněn přinejmenším důvod pro udělení doplňkové ochrany dle §14a zákona o azylu, a to pro vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích vnitřního ozbrojeného konfliktu.

pokračování

[7] Napadený rozsudek je též nepřezkoumatelný kvůli nedostatku důvodů, jelikož městský soud dostatečně nevyvrátil argumentaci stěžovatele použitou v žádosti o udělení mezinárodní ochrany i v navazujícím řízení.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její odmítnutí pro nepřijatelnost, popřípadě zamítnutí. Při posuzování případu stěžovatele zjistil skutečný stav věci, nedopustil se žádné nezákonnosti, rovněž shromáždil relevantní podklady pro rozhodnutí a zabýval se všemi jeho tvrzeními. Městský soud se v napadeném rozsudku srozumitelně, jasně a v souladu se zákonem vyjádřil k žalobním bodům. Žalovaný se s jeho posouzením zcela ztotožňuje. K obavě, že stěžovatel bude povolán do armády, uvádí, že je mu ze správních činností známo, že v ozbrojeném konfliktu na východě země jsou nasazováni pouze vojáci z povolání a dobrovolníci. Stěžovatel sice tvrdí, že ozbrojený konflikt je v rozporu s jeho vyznáním, nicméně tuto skutečnost poprvé uvádí až v kasační stížnosti a nijak ji nekonkretizuje. Skutečnost, že ozbrojený konflikt negativně dopadá na civilní obyvatelstvo, nelze považovat za azylově relevantní, jelikož tato situace dopadá na všechny obyvatele Ukrajiny bez rozdílu.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se NSS ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve kterém interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[11] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[12] Vzhledem k tomu, že stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti také důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se NSS nejprve tímto důvodem. Nejvyšší správní soud pro stručnost odkazuje na judikaturu ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod (viz např. rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, č. 133/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS). Napadený rozsudek nelze považovat za nepřezkoumatelný. Městský soud v něm řádně a srozumitelně vysvětlil, z jakého důvodu se stěžovateli nepodařilo zpochybnit závěr o tom, že v jeho

případě je možné Ukrajinu považovat za bezpečnou zemi původu. Skutečnost, že stěžovatel nesouhlasí se závěry městského soudu, nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku pro jeho údajnou nepřezkoumatelnost.

[13] Dle stěžovatele se městský soud nevyrovnal se všemi uváděnými důvody podané žádosti o mezinárodní ochranu, naopak je měl zčásti zlehčovat a ignorovat. Nejvyšší správní soud připomíná, že správní soud je povinen se vypořádat s námitkami uvedenými v žalobě a nikoliv s tvrzeními uvedenými v žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Městský soud se s námitkami uvedenými v žalobě vypořádal dostatečně.

[14] Co se týče bezpečnostní situace na Ukrajině, NSS se jí v nedávné době zabýval např. v usnesení ze dne 25. 3. 2021, č. j. 5 Azs 188/2020 - 42, či ze dne 6. 5. 2021, č. j. 9 Azs 37/2021 - 25. Dospěl v nich k závěru, že konflikt na východě Ukrajiny je relativně izolován, a proto nelze tvrdit, že by byl každý civilista pouze z důvodu své přítomnosti na Ukrajině, zvláště na územích mimo konfliktní oblasti, vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy přímo vyplývajícímu z tohoto konfliktu. Stěžovatel uvedl, že pochází ze Zakarpatské oblasti. Ta se nachází na západě země, kterou má pod kontrolou ukrajinská vláda, a vnitrostátní ozbrojený konflikt zde neprobíhá. Danou oblast tak lze považovat za bezpečnou část Ukrajiny dle § 2 bodu 24 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů. Jelikož se dodržování mezinárodních závazků a neporušování práv vlastních občanů u bezpečných zemí původu presumuje, leží odpovědnost za prokázání opaku v těchto případech právě na žadatelích. Dle rozsudku NSS ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, č. 1749/2009 Sb. NSS, platí že *„žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení.“* Stěžovatel neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, z nichž by vyplývalo, že mu v zemi původu hrozí pronásledování. Na tom nic nemění ani konflikt v Azovském moři s Ruskou federací, ke kterému došlo již v roce 2018.

[15] Stěžovatelova obava z povolání do armády není sama o sobě azylově relevantním důvodem, jelikož odmítání výkonu vojenské služby *„odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu.“* (srov. rozsudky NSS ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49, či ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44). Branná povinnost sama o sobě je zcela legitimním požadavkem každého státu kladeným na jeho občany. Potenciálně hrozící trestní stíhání pro nenastoupení vojenské služby zakládá azylově relevantní důvody jen tehdy, pokud je trestní sankce důsledkem toho, že se bránc odmítne zúčastnit bojových operací odporujících mezinárodnímu právu, nebo že mu hrozí trest, jehož intenzita či způsob výkonu zakládá porušení lidských práv (srov. např. usnesení NSS ze dne 11. 8. 2016, č. j. 2 Azs 135/2016 - 34). Ve vztahu k aktuální situaci na Ukrajině však NSS setrvale judikuje, že tamní konflikt daným charakteristikám neodpovídá (srov. usnesení NSS ze dne 22. 1. 2020, č. j. 6 Azs 163/2019 - 44, nebo ze dne 10. 12. 2020, č. j. 3 Azs 360/2019 - 76). Stěžovatel ani netvrdil, že by mu obdobný trest mohl hrozit. Uvedl, že ozbrojený konflikt je proti jeho vyznání. Tuto skutečnost však

pokračování

poprvé uvádí až v kasační stížnosti. NSS ji proto považuje za skutkovou novotu, ke které dle § 109 odst. 5 s. ř. s. nepřihlíží.

[16] Stěžovatel namítá, že v jeho případě byly splněny podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany však byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 2 téhož zákona. Městský soud proto správně konstatoval, že dle jeho § 16 odst. 3 se v daném případě neposuzuje, zda žadatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu (srov. též usnesení NSS ze dne 16. 2. 2021, č. j. 10 Azs 258/2020 - 52). Žalovaný ani městský soud tak nebyli povinni se zabývat možností udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu.

[17] Na závěr je třeba uvést, že k založení přijatelnosti kasační stížnosti dle § 104a s. ř. s. je třeba shledat, že v projednávané věci nastal jeden z případů uvedených ve výše citovaném usnesení NSS č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. V nyní projednávaném případě se tak nestalo. Stěžovateli se nepodařilo zpochybnit, že Ukrajinu je možné v jeho případě považovat za bezpečnou zemi původu, ve které mu nehrozí pronásledování ani vážná újma. Ustálená judikatura NSS poskytuje dostatečnou odpověď na jeho námitky. Pouhý nesouhlas s rozsudkem městského soudu nemůže přijatelnost kasační stížnosti založit.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl podle § 104a s. ř. s.

[19] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. září 2021

JUDr. Radan Malík
předseda senátu